

32005L0085

13.12.2005.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 326/13

DIREKTIVA VIJEĆA 2005/85/EZ**od 1. prosinca 2005.****o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 63. stavak 1. točku (1) podtočku (d),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da:

(1) Zajednička politika o azilu, uključujući Zajednički europski sustav azila sastavni dio je cilja Europske unije koji se odnosi na postupnu uspostavu područja sloboda, sigurnosti i pravde otvorenog za one koji, prisiljeni okolnostima, legitimno traže zaštitu u Zajednici.

(2) Europsko vijeće se na svojem sastanku u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. suglasilo da će raditi na osnivanju Zajedničkog europskoga sustava azila, koji će se temeljiti na punoj i sveobuhvatnoj primjeni Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951. (Ženevska konvencija) i njenog dopunskog Protokola iz New Yorka od 31. siječnja 1967. (Protokol), na taj način potvrđujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement) i osiguravajući da nijedna osoba ne bude vraćena u zemlju u kojoj je progonjena.

(3) U zaključcima iz Tamperea predviđa se da bi Zajednički europski sustav azila kratkoročno trebao uključivati zajedničke norme za pravedne i učinkovite postupke vezane uz azil u državama članicama, a dugoročno pravila Zajednice koja vode do uspostave zajedničkog postupka u pitanju azila u Europskoj zajednici.

(4) Minimalne norme utvrđene u ovoj Direktivi o postupcima priznavanja ili ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama predstavljaju prvu mjeru vezano uz postupke azila.

(5) Glavni cilj ove Direktive je uvođenje minimalnog okvira Zajednice koji se odnosi na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica.

(6) Usklađivanjem pravila o postupcima za priznavanje i ukidanje statusa izbjeglica trebalo bi se pomoći ograničavanju sekundarnih kretanja tražitelja azila između država članica, ako su spomenuta kretanja uzrokovana razlikama između pravnih okvira.

(7) U samoj je prirodi minimalnih standarda da bi države članice trebale biti u mogućnosti uvesti ili zadržati povoljnije odredbe za državljane treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji traže međunarodnu zaštitu od određene države članice, ako se smatra da se spomenuti zahtjev temelji na činjenici da je osoba na koju se odnosi zahtjev izbjeglica u smislu članka 1A Ženevske konvencije.

(8) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i slijedi načela koja su posebno priznata Poveljom o temeljnim pravima Europske unije.

(9) S obzirom na postupanje s osobama koje ulaze u opseg ove Direktive države članice podliježu obvezama u skladu s instrumentima međunarodnog prava čije su stranke i koji zabranjuju diskriminaciju.

(10) Od ključne je važnosti da se odluke o svim zahtjevima za azil donose na temelju činjenica i da ih u prvom stupnju donose tijela čije osoblje posjeduje odgovarajuće znanje ili prolazi potrebno osposobljavanje vezano uz problematiku azila i izbjeglica.

(11) U interesu je država članica i tražitelja azila da se što prije donese odluka o zahtjevima za azil. Organizacija obrade zahtjeva za azil je prepuštena državama članicama, tako da one mogu, u skladu sa svojim nacionalnim potrebama, dati prednost ili ubrzati obradu određenog zahtjeva uzimajući u obzir norme iz ove Direktive.

⁽¹⁾ SL C 62, 27.2.2001., str. 231. i
SL C 291, 26.11.2002., str. 143.

⁽²⁾ SL C 77, 28.3.2002., str. 94.

⁽³⁾ SL C 193, 10.7.2001., str. 77. Mišljenje doneseno nakon neobvezatnih konzultacija.

- (12) Pojam javnog poretka može uključivati i presudu za počinjenje teškog kaznenog djela.
- (13) Radi pravilnog raspoznavanja onih osoba koje trebaju zaštitu kao izbjeglice u smislu članka 1. Ženevske konvencije svakome tražitelju, uz određene iznimke, trebalo bi omogućiti učinkoviti pristup postupcima, suradnju i pravilno komuniciranje s nadležnim tijelima kako bi mogao predočiti relevantne činjenice u vezi sa svojim slučajem, te dostatna postupovna jamstva da bi u svim fazama postupka mogao štititi svoje interese. Osim toga, tijekom postupka razmatranja zahtjeva za azil tražitelju bi se trebalo osigurati barem pravo boravka u očekivanju odluke nadležnog tijela, pravo na usluge prevoditelja radi izlaganja svog slučaja tijekom eventualnog saslušanja od nadležnih tijela, mogućnost komuniciranja s predstavnikom Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) ili s bilo kojom drugom organizacijom koja djeluje u ime UNHCR-a, pravo na odgovarajuće priopćenje odluke, činjenično i pravno obrazloženje spomenute odluke, mogućnost savjetovanja s pravnim ili drugim savjetnikom te pravo na obavještenost o vlastitom pravnom položaju u odlučujućim dijelovima postupka na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije.
- (14) Osim toga, trebalo bi predvidjeti posebna postupovna jamstva za maloljetnike bez pratnje s obzirom na njihovu ranjivost. U ovim okolnostima dobrobit bi djeteta trebala biti najvažniji kriterij za države članice.
- (15) Ako tražitelj azila ponovno podnese zahtjev bez iznošenja novih dokaza ili navoda, obveza država članica da provedu novi potpuni postupak razmatranja smatrala bi se nerazmjernom. U tim slučajevima države bi članice trebale imati mogućnost odabira između postupaka koji uključuju iznimke od jamstava koja obično uživa tražitelj.
- (16) Velik broj zahtjeva za azil se podnosi na granici ili u tranzitnoj zoni države članice prije nego što se odluči o ulasku tražitelja. Države članice bi trebale biti u mogućnosti zadržati postojeće postupke, prilagođene posebnom položaju ovih tražitelja na granici. U ovim bi se okolnostima trebala odrediti zajednička pravila o mogućim iznimkama u odnosu na jamstva koja obično uživaju tražitelji azila. Postupci na granici bi se trebali primjenjivati uglavnom na one tražitelje koji ne zadovoljavaju uvjete za ulazak na državno područje država članica.
- (17) Ključni kriterij prilikom utvrđivanja utemeljenosti zahtjeva za azil je sigurnost tražitelja u njegovoj zemlji podrijetla. Ako se neka treća zemlja može smatrati sigurnom zemljom podrijetla, državama članicama bi se trebalo omogućiti da je označe kao sigurnu i pretpostave da je ona sigurna za odnosnog tražitelja, osim ako on ne izloži ozbiljne protudokaze.
- (18) S obzirom na ostvareni stupanj usklađenosti uvjeta prema kojima se državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva priznaje status izbjeglica, trebalo bi utvrditi zajedničke kriterije za označavanje trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla.
- (19) Ako Vijeće ocjeni da određena država podrijetla ispunjava ove kriterije te je sukladno tome uključi u minimalni zajednički popis sigurnih zemalja podrijetla, koji će se usvojiti sukladno ovoj Direktivi, države bi članice trebale biti obavezne razmotriti zahtjeve osoba s državljanstvom odnosno države ili zahtjeve osoba bez državljanstva koje su prethodno imale uobičajeno boravište u toj državi, na temelju oborive presumpcije o sigurnosti spomenute države. U svjetlu političkog značaja određivanja sigurnih država podrijetla, a posebno u svjetlu učinka ocjene o poštovanju ljudskih prava u državi podrijetla i njenih posljedica na politiku Europske unije u području vanjskih odnosa, svaku odluku o izradi ili izmjenama spomenutog popisa Vijeće donosi nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.
- (20) Zahvaljujući svome statusu država kandidatkinja za pristup Europskoj uniji i napretku ostvarenom u tome smislu Bugarska i Rumunjska se, u svrhu ove Direktive do datuma pristupa Europskoj uniji, smatraju sigurnim državama podrijetla.
- (21) Označavanje treće zemlje kao sigurne države podrijetla u svrhu ove Direktive ne može predstavljati apsolutno jamstvo sigurnosti državljana odnosno zemlje. Po samoj svojoj prirodi ocjena na kojoj se temelji ovo označavanje može uzeti u obzir jedino opće građanske, pravne i političke okolnosti u toj državi kao i činjenicu jesu li osobe odgovorne za progone, mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje stvarno podvrgnute sankcijama, ako proglašene krivima. Stoga je važno da se oznaka određene države kao sigurne ne smatra važećom za tražitelja koji dokaže da postoje ozbiljni razlozi na temelju kojih se određena država ne može smatrati sigurnom u njegovom posebnom slučaju.

- (22) Države bi članice trebale ispitati osnovanost svih zahtjeva tj. ocijeniti ako tražitelj ispunjava uvjete za priznanje statusa izbjeglice u skladu s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim mjerilima prema kojim se državljanima treće zemlje ili osobama bez državljanstva priznaje status izbjeglica ili osoba koje na drugi način trebaju međunarodnu zaštitu te o sadržaju odobrene zaštite ⁽¹⁾, osim ako ova Direktiva predviđa drukčije, a posebno u slučaju kada se opravdano pretpostavlja da će druga država provesti ispitni postupak ili osigurati dostatnu zaštitu. Posebno, države članice ne bi trebale biti obavezne ocijeniti utemeljenost zahtjeva za azil, ako je prva država azila tražitelju već prije dodijelila status izbjeglice ili na drugi način osigurala dostatnu zaštitu, a tražitelj će biti ponovno primljen u tu zemlju.
- (23) Isto tako države članice ne bi trebale biti obavezne ocijeniti utemeljenost zahtjeva za azil, ako se opravdano može očekivati da zbog veze s trećom zemljom, kako je određeno zakonom države članice, podnositelj zatraži zaštitu u toj trećoj zemlji. Države članice postupaju na toj osnovi jedino ako taj određeni tražitelj može biti siguran u toj trećoj zemlji. Radi izbjegavanja sekundarnih kretanja tražitelja azila trebalo bi utvrditi zajednička načela na temelju kojih će države članice smatrati ili označavati treće zemlje kao sigurne.
- (24) U odnosu na određene europske treće zemlje koje ispunjavaju izrazito visoke standarde u području ljudskih prava i zaštite izbjeglica, državama bi članicama trebalo dopustiti da ne razmatraju ili ne razmatraju u cijelosti zahtjeve za azil podnesene od osoba koje ulaze na njihovo državno područje iz spomenutih europskih trećih zemalja. S obzirom na moguće posljedice za tražitelja zbog ograničenog ili neprovedenog razmatranja zahtjeva, ova primjena načela sigurne treće zemlje se ograničava na slučajeve koji uključuju treće zemlje za koje se Vijeće uvjerilo da ispunjavaju visoke standarde sigurnosti kako je određeno ovom Direktivom. Odluke o ovim pitanjima Vijeće donosi nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.
- (25) Iz same prirode zajedničkih standarda za oba načela sigurne treće zemlje, kako je određeno ovom Direktivom, proizlazi da praktični učinak ovih načela ovisi o dopuštenju navedene treće zemlje da odnosni tražitelj stupi na njezino državno područje.
- (26) Odnosno na ukidanje statusa izbjeglica, države bi članice trebale osigurati da osobe koje uživaju status izbjeglica budu pravilno obaviještene o mogućem preispitivanju njihovog statusa te da im se omogući iznošenje vlastitog stajališta prije nego što nadležna tijela donesu osnovanu odluku o ukidanju njihovog statusa. Međutim, od ovih se jamstava može odstupiti ako razlozi za prestanak statusa izbjeglica nisu vezani uz promjenu uvjeta na kojima se temeljilo priznanje statusa.
- (27) Sukladno osnovnom načelu prava Zajednice odluke o zahtjevima za azil i ukidanju statusa izbjeglica podliježu učinkovitom pravnom sredstvu pred sudom u smislu članka 234. Ugovora. Učinkovitost pravnog sredstva, s obzirom na razmatranje relevantnih činjenica, ovisi o upravnom i pravosudnom sustavu svake države članice u cjelini.
- (28) U skladu s člankom 64. Ugovora ova Direktiva ne utječe na izvršavanje obveza koje države članice imaju u odnosu na održavanje javnog poretka te zaštitu unutarnje sigurnosti.
- (29) Ova Direktiva ne uključuje postupke koje uređuje Uredba Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. veljače 2003. kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin treće zemlje predao u jednoj od država članica ⁽²⁾.
- (30) Provedba ove Direktive bi se trebala redovito ocjenjivati najmanje svake dvije godine.
- (31) Budući da države članice ne mogu zadovoljavajuće ostvariti cilj ove Direktive, to jest utvrditi minimalne norme za postupke priznavanja ili ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama, i budući da se ovaj cilj, zbog opsega i učinka djelovanja, može bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je predviđeno u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je predviđeno u istom članku, ova se Direktiva ograničuje na ono što je nužno za postizanje ovog cilja.
- (32) U skladu s člankom 3. Protokola o položaju Ujedinjene Kraljevine i Irske, koji se nalazi u dodatku Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Ujedinjena Kraljevina je u pismu od 24. siječnja 2001. izrazilo svoju želju za sudjelovanjem u usvajanju i primjeni ove Direktive.

⁽¹⁾ SL L 304, 30.9.2004., str. 12.

⁽²⁾ SL L 50, 25.2.2003., str. 1.

- (33) U skladu s člankom 3. Protokola o položaju Ujedinjene Kraljevine i Irske, koji se nalazi u dodatku Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Irska je u pismu od 14. veljače 2001. izrazila svoju želju za sudjelovanjem u usvajanju i primjeni ove Direktive.
- (34) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o položaju Danske, koji se nalazi u dodatku Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u usvajanju ove Direktive koja za nju nije obvezujuća niti ona podliježe njezinoj primjeni,

sredstva tražiteljima omogućuje da ostanu u dotičnim državama članicama u očekivanju njenog ishoda, podložno Prilogu III. ovoj Direktivi;

- (e) „nadležno tijelo” znači svako kvazisudsko ili upravno tijelo u državi članici koje je odgovorno za razmatranje zahtjeva za azil i nadležno za donošenje prvostupanjskih odluka o tim slučajevima, podložno Prilogu I.;
- (f) „izbjeglica” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja ispunjava zahtjeve iz članka 1. Ženevske konvencije, kako je određeno u Direktivi 2004/83/EZ;

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha

Svrha je ove Direktive utvrditi minimalne norme za postupke priznavanja ili ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama.

Članak 2.

Definicije

U svrhu ove Direktive:

- (a) „Ženevska konvencija” znači Konvencija od 28. srpnja 1951. o statusu izbjeglica, kako je je izmijenjena Protokolom iz New Yorka od 31. siječnja 1967.;
- (b) „zahtjev” ili „zahtjev za azil” znači zahtjev koji preda državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i koji se može shvatiti kao zahtjev za međunarodnom zaštitom od države članice u skladu sa Ženevskom konvencijom. Svaki zahtjev za međunarodnom zaštitom se smatra zahtjevom za azil, osim ako dotična osoba izričito zatraži drugu vrstu zaštite, za koju se može predati poseban zahtjev;
- (c) „tražitelj” ili „tražitelj azila” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja je podnijela zahtjev za azil, o kojem još nije donesena konačna odluka;
- (d) „konačna odluka” znači odluka o priznavanju statusa izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva na temelju Direktive 2004/83/EZ, koja više ne podliježe pravnom sredstvu u okviru poglavlja V. ove Direktive bez obzira na činjenicu da se na temelju spomenutog pravnog

- (g) „status izbjeglice” znači priznavanje državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva kao izbjeglice od strane države članice;

- (h) „maloljetnik bez pratnje” znači osoba mlađa od osamnaest godina koja se pri ulasku na državno područje država članica nalazi bez pratnje odrasle osobe, koja je po zakonu ili običaju odgovorna za maloljetnika, sve dok takva odrasla osoba ne postane njegov stvarni skrbnik; izraz uključuje maloljetnika koji je ostao bez pratnje nakon što je ušao na državno područje država članica;

- (i) „zastupnik” znači osoba koja djeluje u ime organizacije i koja u svojstvu skrbnika po zakonu zastupa maloljetnika bez pratnje, osoba koja djeluje u ime nacionalne organizacije koja je odgovorna za zaštitu i dobrobit maloljetnika, ili svaki drugi odgovarajući zastupnik koji je imenovan za osiguranje interesa maloljetnika;

- (j) „ukidanje statusa izbjeglice” znači odluka nadležnog tijela o povlačenju, prestanku ili odbijanju produljenja statusa izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ;

- (k) „ostati u državi članici” znači ostati na državnom području, uključujući na granici ili tranzitnoj zoni, države članice u kojoj je podnesen ili se trenutačno razmatra zahtjev za azil.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova Direktiva se primjenjuje na sve zahtjeve za azil, koji su predani na državnom području država članica, uključujući granične prijelaze ili tranzitne zone, te na ukidanje statusa izbjeglice.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na zahtjeve za diplomatski ili teritorijalni azil koji se predaju predstavnicima država članica.

3. Ako države članice koriste ili uvedu postupak prema kojem se zahtjevi za azil ispituju kao zahtjevi na temelju Ženevske konvencije i kao zahtjevi za druge vrste međunarodne zaštite osigurane u okolnostima definiranim u članku 15. Direktive 2004/83/EZ, one primjenjuju ovu Direktivu tijekom cijelog postupka.

4. Države članice mogu donijeti odluku o primjeni ove Direktive u postupcima odlučivanja o zahtjevima za sve vrste međunarodne zaštite.

Članak 4.

Odgovorna tijela

1. Za sve postupke države članice imenuju nadležno tijelo koje je odgovorno za primjereno razmatranje zahtjeva u skladu s ovom Direktivom, a posebno njenim člankom 8. stavkom 2. i člankom 9.

U skladu s člankom 4. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 343/2003 zahtjeve za azil predane u jednoj državi članici tijelima druge države članice koje tamo provode nadzor nad useljavanjem, rješava država članica na čijem je državnom području podnesen zahtjev.

2. Međutim, države članice mogu predvidjeti drugo odgovorno tijelo u sljedeće svrhe:

- (a) za rješavanje zahtjeva u kojima se razmatra premještanje tražitelja u drugu državu sukladno pravilima kojima se utvrđuju kriteriji i mehanizmi za određivanje države koja je odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil, sve dok se ne obavi transfer ili zatražena država ne odbije preuzeti ili primiti natrag tražitelja;
- (b) za donošenje odluke o zahtjevu u smislu odredaba o nacionalnoj sigurnosti pod uvjetom da se prije donošenja odluke zatraži mišljenje nadležnog tijela o tome ispunjava li tražitelj uvjete za priznavanje statusa izbjeglice na temelju Direktive 2004/83/EZ;
- (c) za provedbu prethodnog ispitivanja sukladno članku 32. pod uvjetom da navedeno tijelo ima pristup spisu o prethodnome zahtjevu tražitelja;
- (d) za rješavanje zahtjeva u okviru postupaka koji su predviđeni u članku 35. stavkom 1.;
- (e) za odbijanje dozvole ulaska u okviru postupka iz članka 35. stavaka 2.-5., ovisno o uvjetima i kako je određeno u istim člancima;

(f) radi utvrđivanja nastoji li tražitelj ući ili je ušao u državu članicu iz sigurne treće zemlje sukladno članku 36. ovisno o uvjetima i kako je određeno u tom članku.

3. Ako se tijela imenuju u skladu sa stavkom 2., države članice osiguravaju da osoblje takvih tijela posjeduje odgovarajuće znanje ili prolazi potrebno osposobljavanje kako bi ispunilo svoje obveze u provedbi ove Direktive.

Članak 5.

Povoljnije odredbe

Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije norme za postupke priznavanja ili ukidanja statusa izbjeglica u onoj mjeri u kojoj su spomenute norme usklađene s ovom Direktivom.

POGLAVLJE II.

TEMELJNA NAČELA I JAMSTVA

Članak 6.

Pristup postupku

1. Države članice mogu zatražiti da se zahtjevi za azil podnose osobno i/ili na određenom mjestu.

2. Države članice osiguravaju da svaka poslovno sposobna, punoljetna osoba ima pravo podnijeti zahtjev za azil u vlastito ime.

3. Države članice mogu predvidjeti da tražitelj podnese zahtjev u ime svojih uzdržavanika. U tim slučajevima države članice osiguravaju da punoljetni uzdržavanici daju pristanak za podnošenje zahtjeva u njihovo ime, dok u suprotnome slučaju imaju mogućnost same podnijeti zahtjev u vlastito ime.

Pristanak se traži u trenutku podnošenja zahtjeva ili najkasnije tijekom usmenog saslušanja odraslog uzdržavanika.

4. U svom nacionalnom zakonodavstvu države članice mogu odrediti:

- (a) slučajeve u kojima maloljetnik može podnijeti zahtjev u vlastito ime;
- (b) slučajeve u kojima zahtjev za azil maloljetnika bez pratnje mora podnijeti zastupnik, kako je predviđeno u članku 17. stavku 1. točki (a);

(c) slučajeve u kojima se smatra da podnošenje zahtjeva za azil predstavlja istodobno i zahtjev za azil neoženjenog/neudatog maloljetnika.

5. Države članice osiguravaju da su tijela kojima će se vjerojatno obratiti osobe koje žele podnijeti zahtjev za azil, sposobna savjetovati spomenutu osobu o načinu i mjestu podnošenja tog zahtjeva i/ili mogu zatražiti od tih tijela da proslijede zahtjev nadležnome tijelu.

Članak 7.

Pravo ostanka u državi članici u očekivanju razmatranja zahtjeva

1. Tražitelji smiju ostati u državi članici isključivo u svrhu postupka sve dok ovlašteno tijelo donese odluku u skladu s prvostupanjskim postupcima navedenim u poglavlju III. Ovo pravo ostanka ne predstavlja pravo na dozvolu boravka.

2. Države članice mogu napraviti iznimku jedino ako se, u skladu s člancima 32. i 34., naknadni zahtjevi neće dalje razmatrati ili ako će se osoba predati ili, prema potrebi, sukladno obvezama u skladu s europskim uhidbenim nalogom⁽¹⁾ ili drukčije izručiti drugoj državi članici, trećoj zemlji ili međunarodnim kaznenim sudovima.

Članak 8.

Uvjeti za razmatranje zahtjeva

1. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 4. točku (i) države članice osiguravaju da se zahtjevi za azil ne odbacuju i ne izuzimaju od razmatranja jedino zbog što nisu podneseni u najkraćem mogućem roku.

2. Države članice osiguravaju da ovlašteno tijelo donosi odluke o zahtjevima za azil nakon što provede odgovarajuće razmatranje. U tu svrhu države članice osiguravaju:

(a) pojedinačno, objektivno i nepristrano razmatranje i odluku o zahtjevima;

(b) da se iz različitih izvora, kao što je Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), pribave precizni i ažurirani podaci o općoj situaciji koja prevladava u državama podrijetla tražitelja za azil i, prema potrebi, u

državama njihova tranzita, te da spomenuti podaci budu dostupni osoblju koje je odgovorno za razmatranje zahtjeva i donošenje odluke;

(c) da osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke posjeduje odgovarajuće znanje s obzirom na relevantne norme koje se primjenjuju u području azila i prava izbjeglica.

3. Tijela navedena u poglavlju V., preko ovlaštenog tijela, tražitelja ili na drugi način, imaju pristup općim informacijama navedenima u stavku 2. točki (b), koje su potrebne za izvršenje njihove zadaće.

4. Države članice mogu predvidjeti pravila za prenošenje dokumenata koji su relevantni za obradu zahtjeva.

Članak 9.

Zahtjevi za donošenje odluke nadležnog tijela

1. Države članice osiguravaju da se o zahtjevima za azil dostavi pisana odluka.

2. Države članice, također, osiguravaju da odluka o odbijanju zahtjeva sadrži pisano obrazloženje činjeničnih i pravnih razloga te uputu o pravnom lijeku za pobijanje negativne odluke.

Kod odluke kojom se prema nacionalnom zakonodavstvu i zakonodavstvu Zajednice tražitelju priznaje status koji osigurava jednaka prava i povlastice kao i status izbjeglice na temelju Direktive 2004/83/EZ, države članice ne moraju navesti razloge odbijanja statusa izbjeglice. U tim slučajevima države članice osiguravaju da se razlozi odbijanja statusa izbjeglice navedu u spisu tražitelja i da tražitelj, na zahtjev, ima pravo uvida u taj spis.

Osim toga, države članice ne moraju, u pisanom obliku, dostaviti informacije o načinima pobijanja negativne odluke, ako se radi o odluci u vezi s kojom je tražitelj u prethodnoj fazi bio obaviješten o ovim informacijama u dostupnom pisanom ili elektroničkom obliku.

3. U svrhu članka 6. stavka 3. i ako se zahtjev temelji na istim razlozima, države članice mogu donijeti samo jednu odluku koja obuhvaća sve uzdržavanike.

⁽¹⁾ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

Članak 10.

Jamstva za tražitelje azila

1. S obzirom na postupke predviđene u poglavlju III. države članice osiguravaju da svi tražitelji azila uživaju sljedeća jamstva:

- (a) informacije o postupku, njihovim pravima i obvezama tijekom postupka te moguće posljedice u slučaju neispunjavanja obveza i izbjegavanja suradnje s vlastima dostavljaju se na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumiju. Tražitelj se obavješćuje o rokovima i sredstvima koja im stoje na raspolaganju za ispunjavanje obveze podnošenja elemenata iz članka 4. Direktive 2004/83/EZ. Ove se informacije dostavljaju pravovremeno kako bi se tražiteljima omogućilo da iskoriste svoja prava zajamčena u ovoj Direktivi i ispune obveze iz članka 11.;
- (b) za iznošenje svojeg slučaja pred nadležnim tijelima, prema potrebi im se osiguravaju usluge prevoditelja. Države članice smatraju da je nužno osigurati ove usluge barem u trenutku kada ovlašteno tijelo pozove tražitelja na usmeno saslušanje kako je navedeno u člancima 12. i 13., i kada se bez ovih usluga ne može osigurati odgovarajuća komunikacija. U tom slučaju i u ostalim slučajevima kada nadležna tijela pozovu tražitelja, ove se usluge financiraju iz javnih fondova;
- (c) ne uskraćuje im se mogućnost komuniciranja s UNHCR-om ili bilo kojom drugom organizacijom koja na državnom području države članice djeluje u ime UNHCR-a sukladno sporazumu s tom državom članicom;
- (d) odluka ovlaštenog tijela o njihovom zahtjevu za azil se dostavlja u razumnom roku. Ako pravni ili drugi savjetnik pravno zastupa tražitelja, države članice mogu odabrati da obavijest o odluci dostave zastupniku umjesto tražitelju azila;
- (e) o ishodu odluke nadležnog tijela obavješćuje ih se na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumiju, ako im ne pomaže ili ih ne zastupa pravni ili drugi savjetnik i ako nije dostupna besplatna pravna pomoć. Dostavljene informacije uključuju uputu o pravnom lijeku za pobijanje negativne odluke u skladu s člankom 9. točkom 2.

2. S obzirom na postupke propisane u poglavlju V., države članice osiguravaju da svi tražitelji azila uživaju jamstva ekvivalentna onima navedenim u stavku 1 točkama (b), (c) i (d) ovog članka.

Članak 11.

Obveze tražitelja azila

1. Države članice mogu tražiteljima azila nametnuti obvezu suradnje s nadležnim tijelima u onoj mjeri u kojoj je ta obveza nužna za obradu zahtjeva.

2. Države članice mogu posebno predvidjeti:

- (a) obvezu tražitelja azila da se jave nadležnim tijelima ili da se pojave pred njima osobno, bez odlaganja ili u određeno vrijeme;
- (b) obvezu tražitelja azila da predaju dokumente koje su važni za rješavanje zahtjeva, kao što je putovnica;
- (c) obvezu tražitelja azila da u najkraćem roku obavijeste nadležno tijelo o trenutačnom mjestu boravišta ili adresi i svakoj promjeni adrese. Države članice mogu predvidjeti da se sva priopćenja dostavljaju na posljednje mjesto boravišta ili adresu koju je tražitelj naveo;
- (d) mogućnost da nadležna tijela pretraže tražitelja i predmete koje ima sa sobom;
- (e) mogućnost da nadležna tijela fotografiraju tražitelja; i
- (f) mogućnost da nadležna tijela snime usmene izjave tražitelja pod uvjetom da ga se o tome prethodno obavijesti.

Članak 12.

Usmeno saslušanje

1. Prije nego što nadležno tijelo donese odluku, tražitelju azila daje se mogućnost usmenog saslušanja o zahtjevu za azil pred osobom koja je sukladno nacionalnom zakonodavstvu nadležna za vođenje takvog saslušanja.

Države članice mogu, također, omogućiti usmeno saslušanje svakom odraslom uzdržavaniku spomenutom u članku 6. stavku 3.

U nacionalnom zakonodavstvu države članice mogu odrediti slučajeve u kojima se maloljetniku daje mogućnost usmenog saslušanja.

2. Usmeno saslušanje se može izbjeći u slučaju kada:
- (a) nadležno tijelo može donijeti pozitivnu odluku na temelju raspoloživih dokaza; ili
- (b) nadležno tijelo se već susrelo s tražiteljem kako bi mu pomoglo pri ispunjavanju zahtjeva i pružilo ključne informacije vezano uz zahtjev u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2004/83/EZ; ili
- (c) na temelju potpunog razmatranja podataka dostavljenih od tražitelja nadležno tijelo smatra da je zahtjev neutemeljen, u slučajevima kada se primjenjuju okolnosti navedene u članku 23. stavku 4. točkama (a), (c), (g), (h) i (j).

3. Usmeno saslušanje se može izbjeći i kada ono nije moguće iz praktičnih razloga, a posebno kada nadležno tijelo smatra da tražitelj azila nije sposoban ili nije u mogućnosti biti saslušan zbog trajnih okolnosti na koje ne može utjecati. U slučaju sumnje države članice mogu zatražiti potvrdu liječnika ili psihologa.

Ako država članica tražitelju azila ili, prema potrebi, uzdržavanoj osobi ne osigura usmeno saslušanje sukladno ovom stavku, poduzimaju se razumni naponi kako bi se tražitelju ili uzdržavaniku omogućilo da dostave daljnje informacije.

4. Izostanak usmenog saslušanja u skladu s ovim člankom ne sprečava nadležno tijelo da donese odluku o zahtjevu za azil.

5. Izostanak usmenog saslušanja sukladno stavku 2. točkama (b) i (c) te stavku 3. nema negativni utjecaj na odluku ovlaštenog tijela.

6. Bez obzira na članak 20. stavak 1. prilikom odlučivanja o zahtjevu za azil države članice mogu uzeti u obzir činjenicu da se tražitelj nije pristupio usmenom saslušanju, osim u slučaju kada su za to postojali dobri razlozi.

Članak 13.

Uvjeti usmenog saslušanja

1. Usmeno se saslušanje obično održava bez prisustva članova obitelji, osim u slučaju kada nadležno tijelo smatra da je za odgovarajuće ispitivanje potrebna prisutnost ostalih članova obitelji.

2. Usmeno saslušanje se odvija u uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću povjerljivost.

3. Države članice poduzimaju odgovarajuće korake kako bi osigurale da se usmena saslušanja održavaju u uvjetima koji omogućuju tražiteljima da iscrpno iznesu razloge na kojima se temelje njihovi zahtjevi. U tu svrhu države članice:

(a) osiguravaju da osoba koja vodi saslušanje posjeduje odgovarajuća znanja da uzme u obzir osobne ili opće okolnosti vezane uz zahtjev, uključujući kulturno podrijetlo ili ugroženost tražitelja, u onoj mjeri u kojoj je to moguće; i

(b) odabiru prevoditelja koji je sposoban osigurati odgovarajuću komunikaciju između tražitelja i osobe koja vodi saslušanje. Komunikacija se ne mora nužno odvijati na jeziku koji odgovara tražitelju azila ako postoji drugi jezik za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije i na kojem je u stanju komunicirati.

4. Države članice mogu predvidjeti pravila koja uređuju prisutnost trećih strana prilikom usmenog saslušanja.

5. Ovaj se članak također primjenjuje na sastanke navedene u članku 12. stavku 2. točki (b).

Članak 14.

Status izvješća o usmenom saslušanju u okviru postupka

1. Države članice osiguravaju da se o svakom usmenom saslušanju sastavi pisano izvješće, koji u najmanjoj mjeri sadrži ključne informacije vezane uz zahtjev, kako ih je predstavio tražitelj, u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2004/83/EZ.

2. Države članice tražiteljima osiguravaju pravodobni pristup izvješću o usmenom saslušanju. Ako se pristup odobri tek nakon donošenja odluke, države članice u najkraćem roku osiguravaju pristup ovom izvješću kako bi se omogućila priprema i pravovremeno ulaganje pravnog lijeka.

3. Države članice mogu od tražitelja zatražiti odobrenje sadržaja izvješća o usmenom saslušanju.

Ako tražitelj odbije odobriti sadržaj izvješća, razlozi takvog odbijanja navode se u spisu tražitelja.

Odbijanje tražitelja da odobri sadržaj izvješća ne sprečava ovlašteno tijelo da donese odluku o njegovom zahtjevu.

4. Ovaj se članak također primjenjuje na sastanak naveden u članku 12. stavku 2. točki (b).

Članak 15.

Pravo na pravnu pomoć i zastupanje

1. Tražiteljima azila države članice na vlastiti trošak omogućuju učinkovito savjetovanje s pravnim ili drugim savjetnikom, koji je kao takav dopušten ili priznat sukladno nacionalnom pravu, o pitanjima koja se odnose na zahtjev za azil.

2. U slučaju negativne odluke nadležnog tijela države članice osiguravaju da se, na zahtjev, dodijeli besplatna pravna pomoć i/ili zastupanje, podložno odredbama iz stavka 3.

3. Države članice mogu u svojem nacionalnom zakonodavstvu predvidjeti da sa besplatna pravna pomoć i/ili zastupanje dodjeljuju:

(a) samo za postupke pred sudom u skladu s poglavljem V., a ne za naknadne žalbe ili preispitivanja predviđene pravom država članica, uključujući ponovna ročišta za žalbu koja slijedi nakon naknadne žalbe ili preispitivanja; i/ili

(b) samo onim tražiteljima koji ne raspolažu dostatnim sredstvima; i/ili

(c) isključivo pravnim ili drugim savjetnicima koji su u nacionalnom pravu posebno određeni za pružanje pravne pomoći i/ili zastupanje tražitelja azila; i/ili

(d) samo ako će žalba ili preispitivanje vjerojatno imati pozitivni ishod.

Države članice osiguravaju da se pravna pomoć i/ili zastupanje koji se dodjeljuju prema točki (d), ne ograničuju proizvoljno.

4. Države članice mogu odrediti pravila o načinima podnošenja i rješavanja zahtjeva za pravnu pomoć i/ili zastupanje.

5. Države članice mogu također:

(a) odrediti novčana i/ili vremenska ograničenja za pružanje besplatne pravne pomoći i/ili zastupanja, pod uvjetom da ta ograničenja proizvoljno ne ograničavaju pristup pravnoj pomoći i/ili zastupanju;

(b) predvidjeti da, u pogledu naknada i ostalih troškova, tretman tražitelja ne bude povoljniji u odnosu na tretman koji se obično osigurava vlastitim državljanima vezano uz pravnu pomoć.

6. Države članice mogu zatražiti cjelokupni ili djelomični povrat odobrenih troškova ako se tražiteljevo financijsko stanje znatno popravi ili ako je odluka o odobrenju te pomoći donesena na temelju lažnih informacija koje je tražitelj dao.

Članak 16.

Opseg pravne pomoći i zastupanja

1. Države članice osiguravaju da pravni ili drugi savjetnik, koji je kao takav dopušten ili priznat sukladno nacionalnom pravu i koji pruža pomoć ili zastupa tražitelja azila prema uvjetima nacionalnog zakonodavstva, ima pravo na pristup informacijama iz spisa tražitelja, koje bi mogle biti predmet ispitivanja od strane tijela navedenih u poglavlju V., u onoj mjeri u kojoj su te informacije relevantne za rješavanje zahtjeva.

Države članice mogu napraviti iznimku u slučaju da bi otkrivanje podataka ili izvora moglo ugroziti nacionalnu sigurnost, sigurnost organizacija ili osoba koje pružaju informacije ili sigurnost osoba na koje se odnose spomenute informacije, ili u slučaju kada bi se mogli ugroziti interesi istrage vezani uz razmatranje zahtjeva za azil od strane nadležnog tijela države članice ili međunarodni odnosi država članica. U ovim se slučajevima tijelima iz poglavlja V. omogućuje pristup informacijama ili izvorima u pitanju, osim ako se spomenuti pristup isključuje zbog nacionalne sigurnosti.

2. Države članice osiguravaju da pravni ili drugi savjetnik, koji pruža pomoć ili zastupa tražitelja za azil, ima pristup zatvorenim prostorima, kao što su objekti pritvora i tranzitne zone, u svrhu savjetovanja tražitelja. Države članice mogu jedino ograničiti mogućnost posjećivanja tražitelja u zatvorenim prostorima gdje je spomenuto ograničenje, na temelju nacionalnog zakonodavstva, objektivno nužno radi sigurnosti, javnog poretka ili administrativnog upravljanja tim prostorom ili kako bi se osiguralo učinkovito razmatranje zahtjeva, pod uvjetom da se time strogo ne ograničava ili ne onemogućuje pristup pravnom ili drugom savjetniku.

3. Države članice mogu predvidjeti pravila koja se odnose na prisutnost pravnih ili drugih savjetnika prilikom svih saslušanja u okviru postupka, ne dovodeći u pitanje ovaj članak ili članak 17. stavak 1. točku (b).

4. Države članice mogu predvidjeti da se tražitelju dozvoli da na usmeno saslušanje dovede pravnog ili drugog savjetnika, koji je kao takav dopušten ili priznat sukladno nacionalnom zakonodavstvu.

Države članice mogu zahtijevati prisutnost tražitelja prilikom usmenog saslušanja, čak i kada ga sukladno uvjetima nacionalnog zakonodavstva zastupa spomenuti pravni ili drugi savjetnik, i mogu zahtijevati da tražitelj osobno odgovori na postavljena pitanja.

Odsustvo pravnog ili drugog savjetnika nije prepreka nadležnom tijelu da održi usmeno saslušanje tražitelja.

Članak 17.

Jamstva za maloljetnike bez pratnje

1. S obzirom na sve postupke predviđene u ovoj Direktivi i ne dovodeći u pitanje odredbe iz članka 12. i 14. države članice:

- (a) čim prije poduzimaju mjere kako bi osigurale da prilikom rješavanja zahtjeva maloljetnika bez pratnje zastupa i/ili mu pruža pomoć zastupnik. Ovaj zastupnik može, također, biti zastupnik iz članka 19. Direktive 2003/9/EZ od 27. siječnja 2003. o utvrđivanju minimalne norme za prihvat tražitelja azila ⁽¹⁾;
- (b) osiguravaju da zastupnik ima mogućnost obavijestiti maloljetnika bez pratnje o značenju i mogućim posljedicama usmenog saslušanja i, prema potrebi, načinu pripreme za usmeno saslušanje. Države članice omogućuju zastupniku da prisustvuje saslušanju, postavlja pitanja ili daje komentare u granicama koje odredi službena osoba koja vodi saslušanje.

Države članice mogu zahtijevati da maloljetnik bez pratnje bude prisutan prilikom saslušanja, čak i ako je prisutan njegov zastupnik.

2. Države članice se mogu uzdržati od imenovanja zastupnika ako:

- (a) je vjerojatno da će maloljetnik bez pratnje postati punoljetan prije donošenja prvostupanjske odluke: ili
- (b) maloljetnik bez pratnje može besplatno koristiti usluge pravnog ili drugog savjetnika, kojem je kao takvom sukladno nacionalnom pravu dopušteno izvršavati gore spomenute zadaće zastupnika; ili

(c) je maloljetnik bez pratnje bio ili je oženjen/udan.

⁽¹⁾ SL L 31, 6.2.2003., str. 18.

3. U skladu sa zakonima i propisima na snazi od 1. prosinca 2005. države članice se, također, mogu uzdržati od imenovanja zastupnika ako je maloljetnik bez pratnje napunio 16 godina ili je stariji, osim ako nije u stanju braniti svoj zahtjev bez zastupnika.

4. Države članice osiguravaju da:

- (a) prilikom usmenog saslušanja maloljetnika bez pratnje vezano uz njegov zahtjev za azil, kako je navedeno u člancima 12., 13. i 14., saslušanje vodi službena osoba koja posjeduje potrebno znanje o posebnim potrebama maloljetnika;
- (b) službena osoba s potrebnim znanjem o posebnim potrebama maloljetnika pripremi odluku nadležnog tijela o zahtjevu maloljetnika bez pratnje.

5. U okviru razmatranja zahtjeva za azil države članice mogu provoditi zdravstvene preglede kako bi se utvrdila dob maloljetnika bez pratnje.

U slučajevima kada se obavljaju zdravstveni pregledi države članice osiguravaju da:

- (a) se maloljetnike bez pratnje, prije rješavanja njihovih zahtjeva za azil i na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumiju, obavijesti o mogućnosti utvrđivanja njihove dobi na temelju zdravstvenog pregleda. To podrazumijeva informacije o načinima pregleda i mogućim posljedicama rezultata zdravstvenog pregleda na rješavanje zahtjeva za azil, kao i o posljedicama odbijanja maloljetnika bez pratnje da se podvrgne zdravstvenom pregledu;
- (b) maloljetnici bez pratnje i/ili njihovi zastupnici daju pristanak na obavljanje pregleda za određivanje dobi dotičnih maloljetnika; i
- (c) odluka o odbijanju zahtjeva za azil maloljetnika bez pratnje, koji je odbio podvrgnuti se zdravstvenom pregledu, ne temelji se isključivo na tom razlogu odbijanja.

Činjenica da je maloljetnik bez pratnje odbio podvrgnuti se zdravstvenom pregledu nije prepreka nadležnom tijelu da donese odluku o zahtjevu za azil.

6. Prilikom provedbe ovog članka države članice trebaju prvenstveno uzeti u obzir dobrobit djeteta.

Članak 18.

Zadržavanje

1. Države članice ne zadržavaju osobu isključivo zato što se radi o tražitelju azila.

2. U slučaju zadržavanja tražitelja azila države članice osiguravaju da im se omogućí ubrzano sudsko preispitivanje.

Članak 19.

Postupak u slučaju povlačenja zahtjeva

1. U onoj mjeri u kojoj države članice u okviru nacionalnog prava predviđaju mogućnost izričitog povlačenja zahtjeva, ako tražitelj azila izričito povuče svoj zahtjev za azil, države članice osiguravaju da nadležno tijelo donese odluku o obustavi postupka ili odbijanju zahtjeva.

2. Države članice mogu, također, odrediti da nadležno tijelo može odlučiti o obustavi postupka bez donošenja odluke. U tom slučaju države članice osiguravaju da ovlašteno tijelo unese bilješku u spis tražitelja.

Članak 20.

Postupak u slučaju implicitnog povlačenja ili odustajanja od zahtjeva

1. Ako postoje opravdani razlozi na temelju kojih se može smatrati da je tražitelj azila implicitno povukao ili odustao od zahtjeva za azil, države članice osiguravaju da nadležno tijelo donese odluku o obustavi postupka ili odbacivanju zahtjeva, budući da tražitelj nije ostvario svoje pravo na status izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ.

Države članice mogu pretpostaviti da je tražitelj implicitno povukao zahtjev za azil ili da je od njega odustao, posebno kada se utvrdi da:

(a) se nije odazvao na zahtjeve da dostavi informacije koje su bitne za njegov zahtjev u smislu članka 4. Direktive 2004/83/EZ ili nije pristupio usmenom saslušanju kako je predviđeno člancima 12., 13. i 14., osim ako u razumnom

roku tražitelj dokaže da je taj propust uzrokovan okolnostima koje su izvan njegovog utjecaja;

(b) je pobjegao ili bez dopuštenja napustio mjesto na kojem je boravio ili bio zadržan a da nije u razumnom roku stupio u kontakt s nadležnim tijelom, ili da nije u razumnom roku izvršio dužnosti javljanja ili druge obveze za kontaktiranjem.

U svrhu provedbe ovih odredbi države članice mogu odrediti vremenska ograničenja ili smjernice.

2. Države članice osiguravaju da tražitelj koji se ponovno javi nadležnom tijelu nakon što se donese odluka o obustavi, kako je navedeno u stavku 1. ovog članka, može zatražiti obnovu svog postupka, osim ako je zahtjev riješen sukladno člancima 32. i 34.

Države članice mogu predvidjeti rok nakon kojeg više nije moguće obnoviti postupak tražitelja.

Države članice osiguravaju da se spomenuta osoba ne udalji suprotno načelu zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement).

Države članice mogu dopustiti da nadležno tijelo nastavi s postupkom u fazi u kojoj je bio obustavljen.

Članak 21.

Uloga UNHCR-a

1. Države članice UNHCR-u omogućuju:

(a) pristup tražiteljima azila, uključujući one u pritvoru i tranzitnim zonama u zračnim lukama i lučkim pristaništima;

(b) pristup informacijama o pojedinačnim zahtjevima za azil, tijeku postupka i donesenim odlukama pod uvjetom da tražitelj azila da svoj pristanak;

(c) da u okviru izvršavanja svojih nadzornih nadležnosti sukladno članku 35. Ženevske konvencije, u svakoj fazi postupka svim nadležnim tijelima iznese svoja stajališta o pojedinačnim zahtjevima za azil.

2. Stavak 1. se, također, primjenjuje na organizacije koje na državnom području odnosno države članice djeluju u ime UNHCR-a sukladno sporazumu s tom državom članicom.

Članak 22.

Prikupljanje informacija o pojedinačnim zahtjevima

1. U svrhu ispitivanja pojedinačnih zahtjeva države članice ne smiju:

- (a) navodnim sudionicima progona tražitelja azila izravno otkriti informacije o pojedinačnim zahtjevima za azil ili samu činjenicu da je taj zahtjev podnesen;
- (b) od navodnih sudionika progona ne pribaviti nikakvu informaciju tako da se te osobe izravno obavijeste o činjenici da je odnosni tražitelj podnio zahtjev, te tako da se ugrozi fizički integritet tražitelja i njegovih uzdržavanika ili sloboda i sigurnost njegovih članova obitelji koji još uvijek žive u državi podrijetla.

POGLAVLJE III.

PRVOSTUPANJSKI POSTUPCI

ODJELJAK I.

Članak 23.

Ispitni postupak

1. Države članice rješavaju zahtjeve za azil tijekom ispitnog postupka u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.

2. Države članice osiguravaju da se navedeni postupak završi u najkraćem mogućem roku ne dovodeći u pitanje prikladnost i cjelovitost ispitnog postupka.

Države članice osiguravaju da ako se odluka ne može donijeti u roku od šest mjeseci, tražitelj:

- (a) bude obaviješten o kašnjenju; ili da
- (b) na vlastiti zahtjev dobije informacije o vremenskom okviru unutar kojeg može očekivati donošenje odluke o njegovom zahtjevu. Ova informacija ne obvezuje državu članicu prema tražitelju da donese odluku u spomenutom roku.

3. Države članice mogu dati prednost ili požuriti rješavanje određenog zahtjeva u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II., uključujući slučaj u kojem postoje izvjesni izgledi da je zahtjev osnovan ili kada tražitelj ima posebne potrebe.

4. Države članice mogu, također, predvidjeti da se u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II. daje prednost postupku rješavanja zahtjeva ili da ga se požuruje ako:

- (a) je tražitelj prilikom podnošenja zahtjeva i navođenja činjenica iznio samo one okolnosti koja nisu od važnosti ili su od zanemarjućeg značaja za razmatranje osnovanosti priznavanja statusa izbjeglice na temelju Direktive 2004/83/EZ; ili
- (b) tražitelj očito ne ispunjava uvjete za izbjeglicu ili za priznavanje statusa izbjeglice u državi članici sukladno Direktivi 2004/83/EZ; ili
- (c) zahtjev za azil smatra se neosnovanim jer:
  - i. tražitelj dolazi iz sigurne države podrijetla u smislu članka 29., 30. i 31.; ili
  - ii. zemlja, koja nije država članica, smatra se sigurnom trećom zemljom za tražitelja ne dovodeći u pitanje članak 28. stavak 1.; ili
- (d) tražitelj je obmanuo nadležna tijela davanjem lažnih informacija ili dokumenata ili prešućivanjem relevantnih informacija ili dokumenata u vezi sa svojim identitetom i/ili državljanstvom, koji bi mogli negativno utjecati na odluku; ili
- (e) tražitelj je podnio drugi zahtjev za azil navodeći druge osobne podatke; ili
- (f) tražitelj nije dostavio informacije na temelju kojih se, uz razumni stupanj sigurnosti, može utvrditi njegov identitet ili državljanstvo, ili je vjerojatno da je u zloj namjeri uništio ili uklonio osobne ili putne isprave koje bi mogle doprinijeti utvrđivanju njegovog identiteta ili državljanstva; ili
- (g) iskaz tražitelja je nedosljedan, kontradiktoran, nevjerodostojan ili nedostatan, zbog čega je očito neuvjerljiva njegova tvrdnja o tome da je žrtva progona u smislu Direktive 2004/83/EZ; ili
- (h) tražitelj je podnio naknadni zahtjev koji ne sadrži nove, bitne elemente u odnosu na njegove posebne okolnosti ili na stanje u njegovoj državi podrijetla; ili
- (i) bez opravdanog razloga tražitelj nije podnio zahtjev ranije, ako je bio u mogućnosti; ili

(j) tražitelj podnosi zahtjev s očitom namjerom da odgodi ili onemogući provedbu prijašnje ili skorašnje odluke o njegovom udaljavanju; ili

ODJELJAK II.

Članak 25.

Nedopušteni zahtjevi

(k) bez opravdanog razloga tražitelj nije ispunio obveze iz članka 4. stavaka 1. i 2. Direktive 2004/83/EZ ili iz članka 11. stavka 2. točke (a) i članka 20. stavka 1. ove Direktive; ili

1. Osim slučajeva u kojima se zahtjev ne ispituje u skladu s Uredbom (EZ) br. 343/2003, države članice nisu obvezne razmatrati zadovoljenje uvjeta za status izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ ako se zahtjev tražitelja smatra nedopuštenim sukladno ovom članku.

(l) tražitelj je nezakonito stupio na državno područje države članice ili nezakonito produljio svoj boravak i, bez opravdanog razloga, se nije javio nadležnim tijelima i/ili u najkraćem mogućem roku podnio zahtjev za azil s obzirom na okolnosti njegovog ulaska; ili

2. Zahtjev za azil države članice mogu smatrati nedopuštenim sukladno ovom članku, ako:

(m) tražitelj predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost ili javni poredak države članice, ili je prisilno protjeran iz ozbiljnih razloga državne sigurnosti i javnog poretka sukladno nacionalnom zakonodavstvu; ili

(a) je druga država članica već priznala status izbjeglice;

(n) tražitelj odbija ispuniti obvezu uzimanja otisaka prstiju, koji se uzimaju u skladu s relevantnim zakonodavstvom Zajednice i/ili država članica; ili

(b) se zemlja, koja nije država članica, smatra prvom državom azila za tražitelja sukladno članku 26.;

(o) zahtjev je podnio neoženjen maloljetnik, na kojeg se primjenjuje članak 6. stavak 4. točka (c), nakon što je odbijen zahtjev roditelja koji za njega odgovara(ju), i on ne sadrži nove, bitne elemente u odnosu na njegove posebne okolnosti ili na stanje u njegovoj državi podrijetla.

(c) se zemlja, koja nije država članica, smatra sigurnom trećom zemljom za tražitelja sukladno članku 27.;

(d) je tražitelju omogućeno da ostane u državi članici iz drugih razloga, na temelju kojih mu je priznat status koji osigurava ekvivalentna prava i povlastice kao i status izbjeglice na temelju Direktive 2004/83/EZ;

(e) je tražitelju omogućeno da ostane u državi članici iz drugih razloga, koji ga štite od prisilnog udaljenja ili vraćanja u očekivanju ishoda postupka za priznanje statusa sukladno točki (d);

Članak 24.

Posebni postupci

1. Iznimno od načela i jamstava iz poglavlja II. države članice mogu predvidjeti sljedeće posebne postupke:

(a) prethodno ispitivanje u svrhu rješavanja zahtjeva koji ulaze u okvir utvrđen u odjeljku IV.;

(f) je tražitelj podnio identični zahtjev nakon konačne odluke;

(b) postupke u svrhu rješavanja zahtjeva koji ulaze u okvir utvrđen u odjeljku V.

(g) uzdržavanik tražitelja podnese zahtjev, nakon što je u skladu s člankom 6. stavkom 3. dala svoj pristanak da njezin slučaj bude dio zahtjeva, koji je podnesen u njeno ime, i ne postoje nikakve činjenice u vezi sa situacijom uzdržavanika, koje bi opravdale odvojeni zahtjev.

Članak 26.

Pojam prve države azila

Određena zemlja se smatra prvom državom azila za određenog tražitelja azila, ako:

2. Države članice mogu, također, predvidjeti odstupanje u odnosu na odjeljak VI.

(a) je tražitelju u toj zemlji priznat status izbjeglice i još uvijek može iskoristiti tu zaštitu; ili

(b) na drugi način uživa dovoljnu zaštitu u toj zemlji, uključujući povlastice od načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement);

pod uvjetom da će biti ponovno primljen u tu zemlju.

Prilikom uporabe pojma prve države azila za posebne okolnosti tražitelja azila države članice mogu uzeti u obzir članak 27. stavak 1.

Članak 27.

Pojam sigurne treće zemlje

1. Države članice mogu primijeniti pojam sigurne treće zemlje jedino kada se nadležna tijela uvjere da će se u odnosnoj trećoj zemlji s tražiteljem azila postupati u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) život i sloboda nisu ugroženi na temelju rase, vjere, državljanstva, pripadnosti određenim društvenim skupinama ili političkog mišljenja;
- (b) poštuje se načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement) u skladu sa Ženevskom konvencijom;
- (c) poštuje se zabrana udaljavanja, kojim bi se kršilo pravo na slobodu od mučenja i okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg tretmana, kako je utvrđeno međunarodnim pravom; i
- (d) postoji mogućnost podnošenja zahtjeva za dobivanje statusa izbjeglice i, ako se utvrdi da se radi o izbjeglici, mogućnost zaštite u skladu sa Ženevskom konvencijom.

2. Primjena pojma sigurne treće zemlje podložna je pravilima utvrđenima u nacionalnom zakonodavstvu, koja uključuju:

- (a) pravila koja zahtijevaju vezu između tražitelja azila i određene treće zemlje, na temelju kojih bi bilo smisleno da ta osoba ode u tu zemlju;
- (b) metodološka pravila koja nadležnim tijelima omogućuju da utvrde kako se pojam sigurne treće zemlje može primijeniti na određenu državu ili na određenog tražitelja. Ova metodologija uključuje pojedinačno razmatranje sigurnosti države za određenog tražitelja i/ili nacionalnu oznaku država koje se mogu smatrati općenito sigurnim;
- (c) pravila u skladu s međunarodnim pravom kojima se omogućuje pojedinačno razmatranje sigurnosti treće zemlje za dotičnog tražitelja i koja, kao minimum, tražitelju

omogućuju pobijanje uporabe pojma sigurne treće zemlje zbog opasnosti da bude izložen mučenju, okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

3. Kod primjene odluke koja se isključivo temelji na ovom članku, države članice trebaju:

(a) o tome obavijestiti tražitelja; i

(b) tražitelju pribaviti dokument kojim se nadležna tijela treće zemlje, na jeziku te države, obavješćuju da sadržaj zahtjeva nije bio ispitan.

4. Ako treća zemlja tražitelju azila ne dopusti ulazak na njezino državno područje, države članice osiguravaju dostupnost postupka u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.

5. Države članice redovito obavješćuju Komisiju o državama na koje se, u skladu s odredbama iz ovog članka, primjenjuje spomenuti pojam.

ODJELJAK III.

Članak 28.

Neosnovani zahtjevi

1. Ne dovodeći u pitanje članke 19. i 20., određeni zahtjev za azil države članice mogu smatrati neosnovanim jedino ako nadležno tijelo utvrdi da tražitelj ne ispunjava uvjete za priznavanje statusa izbjeglice sukladno Direktivi 2004/83/EZ.

2. U slučajevima iz članka 23. stavka 4. točke (b) i slučajevima neosnovanih zahtjeva za azil na koje se primjenjuje bilo koja okolnost iz članka 23. stavka 4. točaka (a) i od (c) do (o), države članice mogu, također, određeni zahtjev smatrati očito neosnovanim ako je tako određeno nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 29.

Minimalni zajednički popis trećih zemalja koje se smatraju sigurnim državama podrijetla

1. Na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, Vijeće kvalificiranom većinom usvaja minimalni zajednički popis trećih zemalja koje države članice u skladu s Prilogom II. smatraju sigurnim državama podrijetla.

2. Na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, Vijeće može kvalificiranom većinom izmijeniti minimalni zajednički popis dodavanjem ili brisanjem trećih zemalja u skladu s Prilogom II. Komisija ispituje svaki zahtjev Vijeća ili države članice za iznošenjem prijedloga izmjena minimalnog zajedničkog popisa.

3. Prilikom izrade prijedloga sukladno stavcima 1. ili 2. Komisija koristi informacije dobivene od država članica, vlastite informacije i, prema potrebi, informacije dobivene od UNHCR-a, Vijeća Europe i ostalih relevantnih međunarodnih organizacija.

4. Kada Vijeće zatraži od Komisije dostavu prijedloga za brisanje treće zemlje s minimalnog zajedničkog popisa, obveza država članica u odnosu na tu treću zemlju u skladu s člankom 31. stavkom 2. obustavlja se počevši od dana nakon odluke Vijeća o zahtjevu za pripremu ovog prijedloga.

5. Kada država članica zatraži od Komisije da Vijeću iznese prijedlog za brisanje treće zemlje sa minimalnog zajedničkog popisa, navedena država članica pisanim putem obavješćuje Vijeće o zahtjevu dostavljenom Komisiji. Obveza ove države članice u odnosu na treću zemlju u skladu s člankom 31. stavkom 2. suspendira se počevši od dana nakon dostave priopćenja Vijeću.

6. Europski parlament se obavješćuje o suspenzijama sukladno stavcima 4. i 5.

7. Suspenzije sukladno stavcima 4. i 5. prestaju nakon tri mjeseca, osim ako prije isteka ovog razdoblja Komisija dostavi prijedlog o povlačenju treće zemlje sa minimalnog zajedničkog popisa. U svakom slučaju ove suspenzije prestaju kada Vijeće odbije prijedlog Komisije za povlačenje treće zemlje s popisa.

8. Na zahtjev Vijeća Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o tome je li stanje u državi, koja je na minimalnom zajedničkom popisu, još uvijek u skladu s Prilogom II. Prilikom podnošenja svojeg izvješća Komisija može iznijeti preporuke ili prijedloge koje smatra prikladnima.

Članak 30.

Nacionalno određivanje trećih zemalja kao sigurnih država podrijetla

1. Ne dovodeći u pitanje članak 29. države članice mogu zadržati ili donijeti propise koji u skladu s Prilogom II. omogućuju da se na nacionalnoj razini odrede treće zemlje, osim onih

koje se nalaze na minimalnom zajedničkom popisu, kao sigurne zemlje podrijetla u svrhu rješavanja zahtjeva za azil. To uključuje mogućnost da se jedan dio države odredi kao siguran, ako su u tom dijelu ispunjeni uvjeti iz Priloga II.

2. Odstupajući od stavka 1. države članice mogu zadržati propise na snazi od 1. prosinca 2005., koji omogućuju da se na nacionalnoj razini odrede treće zemlje, osim onih koje se nalaze na minimalnom zajedničkom popisu, kao sigurne države podrijetla u svrhu rješavanja zahtjeva za azil, ako utvrde da osobe u navedenim trećim zemljama neće općenito biti izložene:

(a) progonu u skladu s definicijom iz članka 9. Direktive 2004/83/EZ; ni

(b) mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem tretmanu ili kažnjavanju.

3. Države članice mogu, također, zadržati propise na snazi od 1. prosinca 2005., koji omogućuju da se na nacionalnoj razini odredi sigurni dio zemlje, ili zemlja ili dio zemlje koji je siguran za određenu skupinu osoba u toj zemlji, ako su u odnosu na taj dio ili tu skupinu ispunjeni uvjeti iz Priloga II.

4. Prilikom ocjenjivanja toga je li neka zemlja sigurna zemlja podrijetla u skladu sa stavcima 2. i 3., države članice uzimaju u obzir pravno stanje, primjenu prava i opće političke okolnosti u navedenoj trećoj zemlji.

5. Ocjenjivanje toga je li neka zemlja sigurna zemlja podrijetla u skladu s ovim člankom, temelji se na različitim izvorima informacija, uključujući posebno informacije od ostalih država članica, UNHCR-a, Vijeća Europe i ostalih relevantnih međunarodnih organizacija.

6. Države članice izvještavaju Komisiju o zemljama koje su označene kao sigurne zemlje podrijetla u skladu s ovim člankom.

Članak 31.

Pojam sigurne zemlje podrijetla

1. Treća zemlja koja je u skladu s člankom 29. ili 30. određena kao sigurna zemlja podrijetla, nakon pojedinačnog ispitivanja zahtjeva se može smatrati sigurnom zemljom podrijetla za određenog tražitelja azila isključivo ako:

(a) tražitelj ima državljanstvo te zemlje; ili

(b) tražitelj je osoba bez državljanstva, a prije je imao uobičajeno boravište u toj zemlji;

i nije iznio nikakve ozbiljne razloge na temelju kojih se ta zemlja ne može smatrati sigurnom zemljom podrijetla s obzirom na njegove posebne okolnosti i u smislu njegovog zahtjeva za status izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ.

2. U skladu sa stavkom 1. države članice smatraju zahtjev za azil neosnovanim, ako je treća zemlja određena kao sigurna sukladno članku 29.

3. Države članice u nacionalnom zakonodavstvu utvrđuju daljnja pravila i načine primjene pojma sigurne zemlje podrijetla.

ODJELJAK IV.

Članak 32.

Naknadni zahtjev

1. Ako osoba koja je zatražila azil u državi članici podnese naknadne navode ili podnese naknadni zahtjev u istoj državi članici, ta država članica može razmotriti spomenute naknadne iskaze ili elemente naknadnog zahtjeva u okviru rješavanja prethodnog zahtjeva ili u okviru razmatranja odluke u fazi rješavanja prilikom preispitivanja ili žalbe, u onoj mjeri u kojoj nadležna tijela mogu uzeti u obzir i razmotriti sve elemente na kojima se temelje daljnji navodi ili naknadni prigovori u ovom okviru.

2. Države članice mogu primijeniti posebni postupak spomenut u stavku 3., ako osoba podnese naknadni zahtjev za azil:

(a) nakon što je prethodni zahtjev povučen ili se od njega odustalo na temelju članka 19. ili 20.;

(b) nakon što je donesena odluka o prethodnom zahtjevu. Države članice mogu, također, odlučiti o primjeni ovog postupka isključivo nakon donošenja konačne odluke.

3. Naknadni zahtjev za azil je najprije predmet prethodnog ispitivanja o tome jesu li se nakon povlačenja prethodnog zahtjeva ili nakon odluke o zahtjevu iz stavka 2. točke (b) ovog članka pojavili ili je tražitelj iznio nove elemente ili spoznaje u vezi s razmatranjem ispunjava li tražitelj uvjete za status izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ.

4. Ako se nakon prethodnog ispitivanja navedenog u stavku 3. ovog članka pojave ili tražitelj iznese nove elemente ili nalaze koji znatno povećavaju vjerojatnost da tražitelj ispunjava uvjete za status izbjeglice u skladu s Direktivom 2004/83/EZ, zahtjev se dalje ispituje u skladu s poglavljem II.

5. U skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice mogu dalje ispitivati zahtjev ako postoje drugi razlozi za ponovno otvaranje postupka.

6. Države članice mogu donijeti odluku o daljnjem ispitivanju zahtjeva jedino ako tražitelj, bez svoje krivnje, u prethodnom postupku nije bio u stanju potvrditi okolnosti iz stavaka 3., 4. i 5. ovog članka, a posebno izvršiti svoje pravo na učinkovito pravno sredstvo u skladu s člankom 39.

7. Postupak naveden u ovom članku može se, također, primijeniti u slučaju kada uzdržavanik podnese zahtjev nakon što je u skladu s člankom 6. stavkom 3. pristao da njegov slučaj bude dio zahtjeva podnesenog u njegovo ime. U tom se slučaju prethodno ispitivanje prema stavku 3. sastoji od ispitivanja činjenica koje se odnose na situaciju uzdržavanika koja opravdava odvojeni zahtjev.

Članak 33.

Nedolazak

Države članice mogu zadržati ili usvojiti postupak predviđen u članku 32., ako se tražitelj koji je uložio naknadni zahtjev namjerno ili iz grubog nemara ne uputi u prihvatni centar ili ne dođe nadležnim tijelima u određeno vrijeme.

Članak 34.

Postupovna pravila

1. Države članice osiguravaju da tražitelji azila, čiji je zahtjev predmet prethodnog ispitivanja sukladno članku 32., uživaju jamstva predviđena u članku 10. stavku 1.

2. U nacionalnom pravu države članice mogu utvrditi pravila za prethodno ispitivanje sukladno članku 32. Ova pravila mogu, među ostalim:

(a) obvezati odnosnog tražitelja da navede činjenice i dostavi dokaze koji opravdavaju novi postupak;

(b) zahtijevati od odnosnog tražitelja da u određenom roku nakon njihova saznanja dostavi nove informacije;

(c) dozvoliti da se prethodno ispitivanje provede isključivo na temelju pisanih navoda bez usmenog saslušanja.

Tražitelju azila ovi uvjeti ne onemogućuju pristup novom postupku ni dovode do stvarnog ukidanja ili ozbiljnog ograničenja tog pristupa.

3. Države članice osiguravaju da:

(a) se tražitelja azila na odgovarajući način obavijesti o ishodu prethodnog ispitivanja te, u slučaju da se zahtjev više neće dalje ispitivati, o razlozima takvog postupanja i mogućnostima ulaganja pravnog sredstva ili preispitivanja navedene odluke;

(b) ako se primjenjuje jedna od okolnosti iz članka 32. stavka 2., u najkraćem mogućem roku ovlašteno tijelo dalje rješava naknadni zahtjev u skladu s odredbama iz poglavlja II.

ODJELJAK V.

Članak 35.

Postupci na granici

1. U skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II. države članice mogu predvidjeti postupke kako bi se na graničnim prijelazima i u tranzitnim zonama države članice donijela odluka o zahtjevima koji su predani na tim mjestima.

2. Međutim, ako postupci iz stavka 1. ne postoje, sukladno odredbama iz ovog članka i u skladu sa zakonima ili propisima na snazi od 1. prosinca 2005. države članice mogu zadržati postupke koji odstupaju od temeljnih načela i jamstava opisanih u poglavlju II., kako bi se na graničnom prijelazu ili u tranzitnim zonama donijela odluka o dozvoli ulaska na njihovo državno područje za tražitelje azila koji su stigli i predali zahtjev za azil na tim mjestima.

3. Postupcima iz stavka 2. se posebno osigurava da odnosne osobe:

(a) smiju ostati na granici ili u tranzitnim zonama države članice ne dovodeći u pitanje članak 7.;

(b) budu neposredno obaviještene o svojim pravima i obvezama kako je opisano u članku 10. stavku 1. točki (a);

(c) prema potrebi, imaju pristup uslugama prevoditelja kako je opisano u članku 10. stavku 1. točki (b);

(d) prije nego što u ovakvim postupcima nadležno tijelo donese odluku, vezano uz njihov zahtjev za azil budu saslušane od osoba koje posjeduju odgovarajuće znanje o relevantnim normama koje se primjenjuju u području azila i prava izbjeglica kako je opisano u člancima 12., 13. i 14.;

(e) mogu konzultirati pravnog ili drugog savjetnika koji je kao takav dopušten ili priznat sukladno nacionalnom zakonodavstvu kako je opisano u članku 15. stavku 1.; i

(f) u slučaju maloljetnika bez pratnje imaju imenovanog zastupnika kako je opisano u članku 17. stavku 1., osim ako se primjenjuje članak 17. stavak 2. ili 3.

Osim toga, ako nadležno tijelo odbije izdati dozvolu ulaska, ono navodi činjeničnu i pravnu osnovu na temelju koje se zahtjev za azil smatra neosnovan ili nedopušten.

4. Države članice osiguravaju da se u okviru postupaka predviđenih u stavku 2. odluka donese u razumnom roku. Ako se odluka ne donese u razdoblju od četiri tjedna, tražitelju azila odobrava se ulazak na državno područje države članice, kako bi se njegov zahtjev riješio u skladu s ostalim odredbama iz ove Direktive.

5. U slučaju posebnih dolazaka ili dolazaka velikog broja državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva koji podnose zahtjeve za azil na granici ili u tranzitnim zonama, zbog čega je praktično nemoguće primijeniti odredbe iz stavka 1. ili odredbe o posebnom postupku utvrđene u stavcima 2. i 3., ovi se postupci mogu, također, primijeniti na mjestima i u razdoblju u kojem su ti državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva redovno smješteni na lokacijama blizu granice ili tranzitne zone.

ODJELJAK VI.

Članak 36.

Pojam europske sigurne treće zemlje

1. Države članice mogu predvidjeti da se razmatranje zahtjeva za azil i sigurnosti tražitelja s obzirom na njegove posebne okolnosti sukladno poglavlju II ne provodi ili ne provodi u potpunosti, u slučaju kada nadležno tijelo na temelju činjenica utvrdi da tražitelj azila pokušava nezakonito ući ili je nezakonito ušao na njihovo državno područje iz sigurne treće zemlje sukladno stavku 2.

2. U svrhu iz stavka 1. određena treća zemlja može se smatrati sigurnom trećom zemljom isključivo ako:

(a) je ratificirala i poštuje odredbe Ženevske konvencije bez ikakvih zemljopisnih ograničenja;

(b) postoji zakonski propisani postupak za priznavanje azila;

(c) je ratificirala Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i poštuje njezine odredbe, uključujući norme koje se odnose na učinkovita pravna sredstva; i

(d) ju je kao takvu označilo Vijeće sukladno stavku 3.

3. Na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, Vijeće kvalificiranom većinom usvaja ili mijenja zajednički popis trećih zemalja, koje se u svrhu stavka 1. smatraju sigurnim trećim zemljama.

4. Zainteresirane države članice u nacionalnim zakonima utvrđuju načine provedbe odredaba iz stavka 1. i posljedice odluka sukladno ovim odredbama u skladu s načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement) prema Ženevskoj konvenciji, te predviđaju iznimke od primjene ovog članka iz humanitarnih ili političkih razloga ili zbog međunarodnog javnog prava.

5. Prilikom provedbe odluke koja se temelji isključivo na ovom članku, zainteresirane države članice:

(a) o tome obavješćuju tražitelja; i

(b) tražitelju pribavljaju dokument kojim se nadležna tijela treće zemlje, na jeziku te države, obavješćuju da sadržaj zahtjeva nije bio ispitan.

6. Ako sigurna treća zemlja odbije ponovno primiti tražitelja azila, države članice osiguravaju dostupnost postupka u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.

7. Države članice koje su odredile treće zemlje kao sigurne države u skladu s nacionalnim zakonodavstvom na snazi od 1. prosinca 2005. i na temelju kriterija iz stavka 2. točaka (a), (b) i (c), mogu primjenjivati stavak 1. na spomenute treće zemlje sve dok Vijeće ne usvoji zajednički popis sukladno stavku 3.

POGLAVLJE IV.

POSTUPCI ZA UKIDANJE STATUSA IZBJEGLICE

Članak 37.

Ukidanje statusa izbjeglice

Države članice osiguravaju da postupak za ukidanje statusa izbjeglice određenoj osobi može početi kada se pojave novi elementi ili spoznaje koji pokazuju da postoje razlozi za ponovno razmatranje valjanosti njegovog statusa izbjeglice.

Članak 38.

Postupovna pravila

1. Države članice osiguravaju da, kada nadležno tijelo razmatra mogućnost ukidanja statusa izbjeglice državljanu treće zemlje ili osobi bez državljanstva u skladu s člankom 14. Direktive 2004/83/EEZ, odnosna osoba uživa sljedeća jamstva:

(a) pisanu obavijest o tome da nadležno tijelo ponovno ispituje valjanost njezinog statusa izbjeglice i o razlozima ponovnog ispitivanja; i

(b) mogućnost da na usmenom saslušanju u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (b) i člancima 12., 13. i 14. ili u pisanoj izjavi navede razloge na temelju kojih joj ne bi smjeli biti ukinut status izbjeglice.

Osim toga, države članice osiguravaju da u okviru ovakvog postupka:

(c) nadležno tijelo pribavi precizne i ažurirane podatke iz različitih izvora, kao što je UNHCR, o općoj situaciji koja prevladava u zemljama podrijetla dotičnih osoba; i

(d) kada se informacije o pojedinačnom slučaju prikupljaju u svrhu ponovnog ispitivanja statusa izbjeglice, od sudionika progona ne smije se pribaviti nikakva informacija tako da se te osobe izravno obavijeste o činjenici da se ponovno ispituje status izbjeglice odnosno osobe te tako da se ugrozi fizički integritet osobe i njegovih uzdržavanika, ili sloboda i sigurnost njezinih članova obitelji koji još uvijek žive u zemlji podrijetla.

2. Države članice osiguravaju da se odluka nadležnog tijela o ukidanju statusa izbjeglice dostavi u pisanom obliku. Ova odluka sadrži obrazloženje činjeničnih i pravnih razloga te pisanu uputu o pravnom lijeku.

3. Kada nadležno tijelo donese odluku o ukidanju statusa izbjeglice, članak 15. stavak 2., članak 16. stavak 1. i članak 21. jednako se primjenjuju.

4. Odstupajući od stavaka 1., 2. i 3. ovog članka države članice mogu odlučiti da status izbjeglice prestaje po samom zakonu u slučaju prestanka u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkama od (a) do (d) Direktive 2004/83/EZ ili ako se izbjeglica nedvosmisleno odrekla priznatog statusa izbjeglice.

POGLAVLJE V.

ŽALBENI POSTUPCI

Članak 39.

Pravo na učinkovito pravno sredstvo

1. Države članice osiguravaju da tražitelji azila imaju pravo na učinkovito pravno sredstvo pred sudom protiv sljedećeg:

(a) odluke donesene u vezi s njihovim zahtjevima za azil, uključujući odluku:

i. kojom se zahtjev smatra nedopuštenim sukladno članku 25. stavku 2.;

ii. donesenu na granici ili u tranzitnim zonama države članice kako je opisano u članku 35. stavku 1.;

iii. o neprovođenju ispitivanja sukladno članku 36.;

(b) odbijanja ponovnog otvaranja ispitivanja zahtjeva nakon njene obustave sukladno člancima 19. i 20.;

(c) odluke o prekidu rješavanja naknadnog zahtjeva sukladno člancima 32. i 34.;

(d) odluke kojom se odbija ulazak u okviru postupaka predviđenih u članku 35. stavku 2.;

(e) odluke o ukidanju statusa izbjeglice sukladno članku 38.

2. Države članice predviđaju rokove i ostala potrebna pravila kako bi tražitelj mogao iskoristiti svoje pravo na učinkovito pravno sredstvo sukladno stavku 1.

3. U skladu sa svojim međunarodnim obvezama države članice, prema potrebi, predviđaju pravila koja se odnose na:

(a) pitanje ima li pravno sredstvo u skladu sa stavkom 1. učinak da se tražiteljima omogući ostanak u odnosnoj državi članici u očekivanju ishoda njihovih zahtjeva;

(b) mogućnost pravnog sredstva ili zaštitnih mjera, kada pravno sredstvo u skladu sa stavkom 1. nema takav učinak da se tražiteljima omogući ostanak u dotičnoj državi članici u očekivanju ishoda njihovih zahtjeva. Države članice mogu, također, predvidjeti pravno sredstvo po službenoj dužnosti; i

(c) osnove za pobijanje odluke prema članku 25. stavku 2. točki (c) u skladu s metodologijom koja se primjenjuje prema članku 27. stavku 2. točkama (b) i (c).

4. Države članice mogu odrediti rokove unutar kojih sudovi ispituju odluku nadležnog tijela sukladno stavku 1.

5. Ako je tražitelju dodijeljen status koji prema nacionalnom zakonodavstvu i zakonodavstvu Zajednice osigurava ista prava i povlastice kao i status izbjeglice na temelju Direktive 2004/83/EZ, može se smatrati da tražitelj ima na raspolaganju učinkovito pravno sredstvo ako na temelju nedovoljnog interesa tražitelja za nastavak postupka sud odluči da je pravno sredstvo sukladno stavku 1. neprihvatljivo ili vjerojatno neuspješno.

6. U nacionalnom zakonodavstvu države članice mogu, također, utvrditi uvjete prema kojima se može pretpostaviti da je tražitelj implicitno povukao ili odustao od pravnog sredstva sukladno stavku 1., zajedno s pravilima o pripadajućem postupku.

POGLAVLJE VI.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Pobijanje od strane javnih tijela

Ova Direktiva ne utječe na mogućnost da tijela javne vlasti pobijaju upravne i/ili sudske odluke, kako je predviđeno u nacionalnom zakonodavstvu.

Članak 41.

Povjerljivost

Države članice osiguravaju da su tijela koja provode ovu Direktivu obvezana načelom povjerljivosti, kako je definirano u nacionalnom zakonodavstvu, u odnosu na sve informacije koje pribave tijekom svog rada.

Članak 42.

Izvešće

Najkasnije 1. prosinca 2009. Komisija izvještava Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Direktive u državama članicama i predložiti sve potrebne izmjene. Države članice Komisiji dostavljaju sve podatke koji su potrebni za izradu ovog izvješća. Nakon predstavljanja izvješća Komisija izvještava Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Direktive u državama članicama najmanje svake dvije godine.

Članak 43.

Prenošenje

Države članice donose zakone i ostale propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 1. prosinca 2007. Što se tiče članka 15., države članice donose zakone i ostale propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 1. prosinca 2008. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donesu ove mjere, one prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja utvrđuju države članice.

Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnih propisa koji donose u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 44.

Prijelazno razdoblje

Države članice primjenjuju zakone i ostale propise određene u članku 43. na zahtjeve za azil koji su podneseni nakon 1. prosinca 2007. i na postupke ukidanja statusa izbjeglice počevši od 1. prosinca 2007.

Članak 45.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 46.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. prosinca 2005.

Za Vijeće

Predsjednica

Ashton of UPHOLLAND

PRILOG I.

Definicija „nadležnog tijela”

Prilikom provedbe odredaba ove Direktive, ako se budu i dalje primjenjivale odredbe iz članka 17. stavka 1. Akta o izbjeglicama iz 1996. (s izmjenama), Irska može smatrati da:

- „nadležno tijelo” predviđeno u članku 2. točki (e) ove Direktive označava Ured povjerenstva za zahtjeve izbjeglica, ako se odnosi na rješavanje treba li se ili ne treba određenog tražitelja proglasiti izbjeglicom; i
- „prvostupanjske odluke” predviđene u članku 2. točki (e) ove Direktive uključuju preporuke Povjerenstva za zahtjeve izbjeglica o tome treba li se ili ne treba određenog tražitelja proglasiti izbjeglicom.

Irska obavješćuje Komisiju o svim izmjenama odredaba iz članka 17. stavka 1. Akta o izbjeglicama iz 1996. (sa izmjenama).

PRILOG II.

Određivanje sigurnih zemalja podrijetla u svrhu članka 29. i članka 30. stavka 1.

Država se smatra sigurnom zemljom podrijetla ako se na temelju pravnog položaja, primjene prava u demokratskom sustavu i općih političkih okolnosti može dokazati da općenito i redovito nema nikakvih progona prema definiciji iz članka 9. Direktive 2004/83/EZ, mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, kažnjavanja ni prijetnje zbog nediskriminirajućeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Prilikom donošenja ove ocjene treba, među ostalim, uzeti u obzir mjeru u kojoj se osigurava zaštita od progona ili zlostavljanja kroz:

- (a) odgovarajuće državne zakone i propise te način njihove primjene;
- (b) poštovanje prava i sloboda utvrđenih u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i/ili Konvenciji protiv mučenja, a posebno prava od kojih se ne može odstupiti sukladno članku 15. stavku 2. spomenute Europske konvencije;
- (c) poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (non-refoulement) sukladno Ženevskoj konvenciji;
- (d) sustav učinkovitih pravnih sredstava protiv kršenja ovih prava i sloboda.

PRILOG III.

Definicija „tražitelja” ili „tražitelja azila”

Prilikom provedbe odredaba ove Direktive, ako se budu i dalje primjenjivale odredbe iz *Ley 30/1992 de Régimen jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* od 26. studenoga 1992. i *Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa* od 13. srpnja 1998., Španjolska može smatrati da u svrhu poglavlja V. definicija „tražitelja” ili „tražitelja azila” iz članka 2. točke (c) ove Direktive uključuje *recurrente*, kako je utvrđeno u gore spomenutim zakonima.

U svrhu izvršavanja svojeg prava na učinkovito pravno sredstvo iz poglavlja V. *recurrente* ostvaruje pravo na ista jamstva kao i „tražitelj” ili „tražitelj azila”, kako je određeno u ovoj Direktivi.

Španjolska obavješćuje Komisiju o svim relevantnim izmjenama gore spomenutih zakona.
